

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Аллагинская средняя общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО:

На заседании МО

Протокол № 1 от «29» 08 2016 г.

А.Е. Федорова (А.Е. Федорова)

СОГЛАСОВАНО:

заместитель директора

по УВР

Т.Н. Григорьева (Т.Н. Григорьева)

«30» августа 2016 г.

УТВЕРЖДЕНО:

директор школы

Т.С. Иванова (Т.С. Иванова)

«05» сентября 2016 г.

приказ № от

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
ПО РОДНОМУ (ЯКУТСКОМУ) ЯЗЫКУ
НА 2016 – 2017 учебный год

Предмет: РОДНОЙ ЯЗЫК

Класс: 3

Учитель: Сергучева Ж.В.

Количество часов в неделю: 4 ч

Количество часов по программе: 133 ч.

	1 четверть	2 четверть	3 четверть	4 четверть
Всего часов по программе	34	29	41	29
Дано уроков фактически				
Не выполнено (указать причину)				

Быһаары сурук

Улэ бырагыраамата Федеральной государственной уерэх стандардыгар, Каратаев И.И., Попова Н.С. Саха тыла.: 3 кылааска үөрэнэр кинигэ.- Дьокуускай: Бичик, 2000. сөп түбэһиннэрэн оноһулунна.

Уерэх дыбылын халандаарынан 133 үөрэх чааһа табыста, 3 чаас бырааһыннык күннэригэр түбэстилэр, ол ийин бырагыраамма 133 чаастаах.

Үөрэх предметин үөрэтии түмүгэ

Ытык өйдөбүллэри инэрии түмүгэ (личностные результаты)

Саха тылын оскуолаба үөрэтии кэмигэр оҕо маннык ытык өйдөбүллэри (духуобунай сыаннастары) инэриннэбинэ төрөөбүт тыла сайдарыгар бэриниилээх, эппиэтинэстээх буоларыгар, бэйэтин кыабын толору туһанарыгар эрэниэххэ сөп.

Төрөөбүт тыл — омугу сомоҕолуур тыл буоларын өйдүүр.

Төрөөбүт тыл төрүт айылгыта, үйэлээх үгэһэ, этигэн кэрэтэ норуот тылынан уус-уран айымнытыгар уонна уус-уран литератураба сөнмүтүн билэр.

Төрөөбүт тылын сайыннарар, кэлэр көлүөнэбэ тириэрдэр ытык иэстээбин, ийэ тыл үйэлэргэ чөл туруктаах буоларыгар тус оруоллаабын өйдүүр.

Төрөөбүт тыл иитиллэр, үөрэнэр, айар-сайдар тыл буоларын итэбэйэр.

Төрөөбүт тыл элбэх омук алтыһан бииргэ олорор кэмигэр, икки (элбэх) тылланы усулуобуйатыгар хас биирдии киһиттэн харыстабыллаах сыһыаны эрэйэрин өйдүүр.

Үөрэх сатабылларын сайыннары түмүгэ (метапредметные результаты)

Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл.

Тылын сайыннарар сыалы-соругу таба туруорунар, сатаан былаанныыр, туох-ханнык түмүккэ кэлиэхтээбин быһа холоон билэр. Тугу билэрин-билбэтин, тугу ситэри үөрэтиэхтээбин арааран өйдүүр. Сылга бииртэн итэбэһэ суох төрөөбүт тылга аналлаах бырайыактарга кыттан (тус бырайыага, коллективной бырайыак) үлэлиир.

«Тылы сэрэйэр» дьобуру (языковое чутье, чувство языка) сайыннары. Бэйэтин сааһыгар сөп түбэһэр тиэкискэ үөрэппит матырыйаалын сүннүһүнэн тыл литературнай нуормата санарар эбэтэр суруйар киһи тылыгар төһө сөпкө эбэтэр сыһа туттуллаларын тута «сэрэйэн» билэр, итэбэһин, албаһын быһаарар, көннөрөр, бэйэтин тылыгар-өһүгэр тыл нуорматын ирдэбилин тутуһарга дьулуһар.

Тылын сайыннарар баһаны үөскэтии (потребность в совершенствовании собственной речи). Төрөөбүт тылын барба баайын сыаналыыр, тыл кэрэтигэр умсугуйар, этигэн тыл күүһүн, кыабын толору туһанарга, тылын-өһүн бэйэтэ сатаан чочуйан, тупсаран, санаатын сиһилии этэргэ, кэпсииргэ дьулуһар.

Хонтуруолланы. Бэйэ санатын өрүү кэтэнэр, көрүнэр, албаһа суох санарарга, санаатын ыпсаран, хомоҕойдук этэргэ кыһаллар.

Билэр-көрөр сатабыл. Сүрүн үөрэнэр сатабыл.

Үлэ сыалын-соругун таба туруоруу. Төрөөбүт тылын үөрэтэригэр сыал-сорук туруорунан көдүүстээхтик үлэлиир.

Билиини-көрүүнү кэ н этэр араас матырыйаалы туһаны. Сахалы үөрэх-наука литературатыттан (тылдыттартан, ыйынныктартан,

энциклопедиялартан, араас кинигэттэн) туһааннаах информацияны, билиини дөбө нүк булар, бэлиэтэнэр, түмэр, ситимниир араас ньыманы табыгастаахтык туһанар. Сахалыы тахсар оҕоҕо аналлаах республика, улуус, оскуола хаһыаттарын-сурунаалларын («Кэскил», «Чуораанчык», о.д.а.) тиһигин быспакка ааҕар, араадьыйанан, телевизорунан сахалыы биэриилэри сэргээн истэр-көрөр, үөрэбэр, чинчийэр, айар үлэтигэр көдүүстээхтик туһанар. Сахалыы үөрэби сайыннарар интернет-сайттартан туһалаах, наадалаах информацияны булан, сөпкө наардаан туһанар; тиэкиһи компьютерга сахалыы шрибинэн бэйэтэ тэтимнээхтик бэчээттиир; интернет нөнүө сахалыы ытыллар араас тэрээһиннэ төрөөбүт тыл литературнай нуорматын тутуһан, көхтөөхтүк кыттар.

Билиини сааһылааһын (структурирование знаний). Саҕа билии ыларга баар билиитигэр тирэбирэр. Атын предметтэргэ ылбыт билиитин сатаан ситимниир (интеграция знаний).

Тобулук өйү сайыннарар үөрүйэхтэр. Төрөөбүт тыл оскуолаҕа оҕону сайыннарар үөрэх тутуу салааларыттан (предметтэриттэн) биирдэстэрэ. Онон үөрэнээччи саха тылын үөрэтэр кэмигэр үөрэнэргэ төрүт буолар өй үлэтин сүрүн үөрүйэхтэрин баһылыыр.

Саха тылын лингвистическэй матырыйаалыгар тирэбирэн, өй үлэтин араас дьайыыларын кэбэҕэстик толорор: тэннээһин (сравнение), ырытыы (анализ), холбооһун (синтез), түмүктээһин (обобщение), (сериация), ханыылатан сааһылааһын (классификация), майгыннатыы (аналогия), сааһылаан ситимнээһин (систематизация). Итинни сэргэ араас тойоннуур ньыманы (индукция, дедукция) табыгастаахтык туһанан дьону итэбэтэр, ылыннарар курдук санаатын сааһылаан этэр үөрүйэбэ сайдар.

Рефлексия. Сыалы-соругу ситиһэр ньымаларын уонна усулубуйаларын төһө сөпкө талбытын сыаналыыр. Үлэ хаамытын хайдах салайан иһэрин кэтээн көрөр. Үлэ түмүгүн дьон интэриэһин, болҕомтотун тардар курдук сахалыы кэпсиир.

Бэлиэни-символы туһанар үөрүйэхтэр. Дорҕоон (буукуба), тыл, этии чилиэннэрин, тиэкис анал бэлиэлэрин сатаан туһанар. Анал бэлиэлэринэн тыл, этии, тиэкис моделын онорор. Бэриллибит моделга тирэбирэн, тылы, этиини толкуйдуур, тиэкиһи айар. Этиини, тиэкиһи көннөрөргө анал корректорскай бэлиэлэри сатаан туһанар. Лингвистическэй билиини араас таблица, исхиэмэ, модель, диаграмма көмөтүнэн көрдөрөр. Таблицанан, исхиэмэнэн, моделынан, диаграмманан көрдөрүллүбүт лингвистическэй билиини өйдүүр уонна кэпсиир.

Бодоруһар сатабыл.

Бииргэ үлэлииргэ үөрүйэх. Дьону кытта бииргэ алтыһан үөрэнэр, үлэлиир араас ньыманы баһылыыр (пааранан, бөлөбүнэн, хамаанданан, о.д.а). Саастыылаахтарын, улахан дьону кытта айымньылаах алтыһыы туругар кэбэҕэстик киирэр (продуктивное взаимодействие), биир сыаллаах-соруктаах дьонун кытта таһаарыылаахтык, көдүүстээхтик үлэлиир үөрүйэхтэнэр (продуктивное сотрудничество).

Кэпсэтэр үөрүйэх. Кэпсэтии уратыларын өйдүүр, табан кэпсэтэр. Кэпсэтэр киһитин убаастыыр, сэнээрэр, санаатын болҕойон истэр, ылынар. Ханнык баҕарар эйгэбэ кэпсэтэригэр дьон болҕомтотун тардар, сэргэхситэр, сонурҕатар, көбүлүүр сатабылы табан туһанар. Кэпсэтэр кэмнэ бэйэ көрбүтүн, истибитин, аахпытын сиһилии сэхэргиир. Дьон өйдөспөт, тыл тылга киирсибэт буолар төрүөттэрин сөптөөхтүк сыаналыыр, сатаан ырытар, өйдөһүү суолун дөбөннүк тобулар.

Кэпсэтии сизэрин (речевой этикет) тутуһар үөрүйэх. Дьону кытта алтыһыыга кэпсэтии сизэрин тутуһар, туттан-хаптан бодоруһуу ньымаларын тоҕ оостоохтук туттар.

Сахалыы дорооболоһор, билсир, быраһаайдахар, көрдөһөр, бырастыы гыннарар, буйар, телефонунан кэпсэтэр, о.д.а. үгэстэри инэриммит, күннээб и олоҕор өрүү туттар.

Тустаах үөрэх предметин үөрэтии түмүгэ (предметные результаты)

Саха тылын литературнай нуорматын (орфоэпическэй, лексическэй, грамматическай) тутуһар. Дорбоону, буукубаны, тыл сүһүөбүн, сана чааһын, этии чилиэнин, судургу этиини булар, быһаарар, наардыыр.

Сахалыы таба суруйуу, сурук бэлиэтин быраабылаларын тутуһар.

Тиэкис өйдөбүлүн, бэлиэтин билэр (тиэмэтэ, сүрүн санаата, аата, эпиграф, тутула, этиилэрин ситимэ).

Саныыр санаатын сааһылаан, дьонно өйдөнүмтүөтүк, тийимтиэтик этэр, тиэкис тутулун тутуһан суруйары сатыыр.

Тиэкис тииптэрин сэхэргээһин, ойуулааһын, тойонноохун диэн араарар.

Монолог (сэхэргиир, ойуулуур, тойоннуур) уонна диалог (кэпсэтии, санаа үллэстии, ыйыталаһыы, о.д.а.) арааһын сатаан туһанар.

Бэйэ санатын (тылынан, суругунан) сатаан хонтуруолланар, тиэкиһин ис хоһоонун, тылын-өһүн сыаналанар, албастарын булар, чочуйар, тупсарар.

Үөрэх предметин ис хоһооно

Начаалынай оскуолаҕа төрөөбүт тылы үөрэтии уопсай үөрэхтээһин систиэмэтигэр саха тылын үөрэтэр предмет быстыспат сорбото, «Филология» үөрэх уобалаһыгар төрүт буолар сүрүн куурус буолар. Онон үөрэтии сыала-соруга, тутула, ис хоһооно уонна түмүк ирдэбилэ үрдүкү кылаастарга төрөөбүт тылы сэргэ атын филологическай предметтэри үөрэтиини кытта алтыһыннаран-ситимнээн торумнанар.

Төрөөбүт тылы начаалынай оскуолаҕа үөрэтии маннайгы кылааска «Бодоруһарга үөрэнэбит» диэн сана киирэр салааттан саҕаланар, ол кэнниттэн «Грамотаҕа үөрэтии» диэн үгэс буолбут ааҕарга уонна суруйарга үөрэтэр салаа «Ааҕарга уонна суруйарга үөрэнэбит» сана аатынан үөрэтиллэр. Бу кэмнэ үөрэх былааныгар төрөөбүт тыл уонна литературнай ааҕыы чаастара бииргэ бэриллэллэр. «Ааҕарга уонна суруйарга үөрэнэбит» салаа кэнниттэн биирдэ төрөөбүт тыл уонна литературнай ааҕыы предметтэрэ тус-туспа үөрэтиллэллэр. Ити кэмтэн ыла начаалынай оскуолаҕа төрөөбүт тыл предметин сүрүн ис хоһоонун тиһиктээхтик үөрэтии саҕаланар.

Төрөөбүт тылы начаалынай оскуолаҕа үөрэтии ис хоһоонун сүрүн хайысхалара үөрэтии түмүк ирдэбилин уонна сыалын-соругун ситиһэргэ аналлаах тутуах научнай балаһыанньалартан таныллар. Ити ирдэбилгэ олоҕуран, төрөөбүт тылы үөрэтии ис хоһоонугар маннык сүрүн научнай хайысхалар киирэллэр:

Бодоруһуу култуурата.

Саҕа көрүнэ (виды речевой деятельности): истии, санарыы, ааҕыы, суруйуу.

Тыл үөрэҕин тутуах салааларын туһунан уопсай өйдөбүлэ: фонетика, лексика, морфология, синтаксис.

Сурук-бичик култуурата: таба суруйуу уонна сурук бэлиэтэ.

Ситимнээх сананы сайыннарыы (тиэкис туһунан сүрүн өйдөбүл).

Сүрүн хайысхаларга киирбит тиэмэлэр ис хоһооноро начаалынай оскуола үөрэнээччитин сааһын уратытын, өйүн-санаатын кыаҕын, билэр-көрөр дьобурун учуоттаан таныллыахтаахтар.

Бодоруһуу култуурата

Дьону кытта бодоруһуу араас көрүнэ: кэпсэтии, сэхэргэһии, сүбэлэһии, сөпсөһүү. Тылы бодоруһуу сүрүн ньыматын быһыытынан арыйыы: бодоруһууга сана (вербальные средства общения) уонна туттуу-хаптыы (невербальные средства общения) суолтата. Санарыы уонна истии култууратын, кэпсэтии сизрин тутуһуу.

Саҕа көрүнэ: истии, санарыы, ааҕыы, суруйуу

Истии. Дьону кытта бодоруууга (кэпсэтиигэ) истии култууратын тутууу. Кэпсэтии сыалын-соругун, дьон этэр санаатын, кэпсэтии ис хоһоонун өйдөөһүн. Сахалыы араас тизкиһи истии, сүрүн ис хоһоонун, болбойуллуохтаах түгэnnэрин истэн сиһилии ылыныы, истибиккэ олобуран тус санааны үөскэтии. Истибиттэн туһааннаабы, суол-талаабы сурунуу, былаан оноруу, анал бэлиэлэри туһанан, ис хоһоонун, тутулун исхиэмэнэн көрдөрүү.

Аабыы. Сахалыы араас тизкиһи сахалыы сана интонациятын, төрүт дорбоон этиллиитин тутуһан, тэтимнээхтик аабыы. Тизкиһи туох сыаллаах-соруктаах ааһартан көрөн, аабыы араас көрүнгүн сатаан туһаныы (үөрэтэр аабыы, билсир аабыы, сорудахтаах аабыы, о.д.а.). Аабыы кэмигэр тизкис сүрүн санаатын өйдөөһүн, наадалаах, туһалаах информацияны араарыы. Аахпыт тизкис сүрүн ис хоһоонугар тус сыанабылы (сыһыаны) сатаан этии. Тизкистэн синонимы, сомоебо домобу, түөлбэ тылы, ойуулуур-дьүһүннүүр ньыманы туттуу бастын холобурун булуу, анаан болбойуу, аахпыты кэпсиригэ туһаныы. Аабыллар тизкистэн билбэт, өйдөөбөт сана тыллары тылдыттан булуу. Ааһар санаатын, ийиитин биэрэригэр тизкис тутулун, этии арааһын хайдах туһаммытын быһаарыы. Аабыыга тизкис интонациятын, туонун сүрүн санааба сөп түбэһиннэрэн таба тайаныы.

Санарыы (дорбоонноох сана). Кэпсэтии сиэрин, санарыы култууратын тутууу. Дьону кытта табан кэпсэтии. Кэпсэтиини тобоостоохтук көбүлээһин, сабалааһын, салбааһын, түмүктээһин. Саныыр санааны толору, сиһилии тириэрдэр инниттэн кэпсэтии сыалыгар-соругар, ис хоһоонугар сөп түбэһэр сахалыы тылы-өһү, ойуулуур-дьүһүннүүр ньымалары таба туһаныы. Санарыы кэмигэр туттуу-хаптыы бэлиэтин (невербальное общение) тобоостоохтук туттуу. Сана тиибин арааһын (ойуулааһын, сэрхэргээһин, тойонноһун) туттан тыл этии. Кэпсэтии, тыл этии түгэниттэн дорбоону күүһүрдэн-сымнатан, үрдэтэн-намтатан, уһатан, куолас толбонун, эгэлгэтин туһанан истээчигэ тус сыһыаны, ийиини тириэрдии. Этэр санааны сааһылаары эбэтэр тустаах өйдөбүлү истээчигэ тоһоһолоон тиэрдээри тобоостоох миэстэбэ анал тохтобуллары (паузаны) сатаан туһаныы. Түгэниттэн көрөн, санарыы тэтимин сөпкө талыы.

Суруйуу (суругунан сана). Сурук-бичик култууратын тутууу. Тупсабай бучарынан ыраастык суруйуу. Тизкиһи устуу, истэн суруйуу (диктант). Саныыр санааны суругунан сиһилии тириэрдии. Аахпыттан суруйуу (изложение). Дьэ кэргэн, чугас добор, таптыыр дьарык, айылба, кыыллар тустарынан, ону таһынан айымныы, хартыына, киинэ ис хоһоонун, экскурсияба, быыстапкаба сырыы туһунан тэттик тизкистэри суруйуу (өйтөн суруйуу). Суругунан үлэбэ синоним тыллары, сомобо домобу, онтон да атын сахалыы ойуулуур-дьүһүннүүр ньымалары туттуу. Тизкис тутулун, сахалыы таба суруйуу, сурук бэлиэтин быраабылатын тутууу.

Уерэх биридимизтин ис хобооно

1 чэппэр:

Кириии эрчиллиилэр (3ч)

Дорһоон (25ч)

1§. Дорһоон уонна буукуба (2ч)

2§. Аһаһас дорһооннор (4ч)

3§. Бүтэй дорһооннор(10ч)

4§. Кириии дорһоон уонна буукуба (9ч)

Тыл (76ч)

5§. Тыл састааба (6ч)

6§. Саңа чааһа (2ч)

7§. Аат тыл (27ч)

8§. Даһааһын аат (17ч)

9§. Түохтуур (24ч)

Этии (29ч)

10§. Этии араастара (4ч)

11§. Этии тутаах чилиэннэрэ (8ч)

12§. Этии ойоһос чилиэннэрэ (5ч)

13§. Биир уустаах чилиэннэр (5ч)

14§. Түмүктүүр эрчиллиилэр (7ч)

Хонтуруолунай үлэлэр

	Ейтен суруйуу	Аахпыттан суруйуу	Диктант
1 чиэппэр		1	4
2 чиэппэр		1	2
3 чиэппэр		1	3
4 чиэппэр	2		2
Уопсайа сылга	2	3	11

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧЕСКАЯ БЫЛАН

№	Уруок тизмэтэ	Чаас	Уруок көрүнэ	Тугу үөрэтэрэ	Үөрэнээчи тугу билиэхтээһэ	Буолар күнэ	
						Был.	Факт.
1 чииппэр <i>Кирии эрчиллиилэр</i>							
1	Дорҕоон, сүһүөх	1	Хатылааһын	Дорҕоон, сүһүөх арааһа. Тыл. Этии.	- тыл ханнык дорҕоонтон турарын билэр;	02.09	
2	Тыл уонна этии туһунан өйдөбүл	1	Саңаны быһаарыы			03.09	
3	Бэрэбиэркэлиир диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			05.09	
Дорҕоон <i>1§. Дорҕоон уонна буукуба</i>							
4, 5	Дорҕоон уонна буукуба арааһа	2	Хатылааһын			07.09 09.09	
2§. Аһаҕас дорҕооннор							
6	Тыл аһаҕас дорҕоонноро	1	Саңаны быһаарыы	Аһаҕас дорҕооннор. Кылгас, уһун аһаҕас дорҕооннор. Дифтонг.	- кылгас, уһун аһаҕас дорҕоонноох тылы арааран истэр, таба саңарар, суруйар;	10.09	
7	Кылгас уонна уһун аһаҕас дорҕооннор	1	Комбинированнай			12.09	
8	Саңаны сайыннарыы	1	Саңаны сайыннарыы			14.09	
9	Бэрэбиэркэлиир диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			16.09	
3§. Бүтэй дорҕооннор							
10	Тыл бүтэй дорҕоонноро	1	Саңаны быһаарыы	Бүтэй доҕооннор уонна буукубалар. Сэргэстэспит, хоһулаһар бүтэй дорҕооннор.	- маарыннаһар б/д тылы арааран истэр, чуолкай саңарар, таба суруйар; - хоһуласпыт, сэргэстэспит б/д тылы арааран истэр, таба суруйар; - тизкиһи үргүлдү аһар;	17.09	
11,	Маарыннаһар бүтэй дорҕоонноох тыллар	2	Комбинированнай			19.09	
12						21.09	
13,	Сэргэстэһэр бүтэй дорҕоонноох тыллар	2	Комбинированнай			23.09	
14						24.09	
15	Бүтэй дорҕоон хоһулаһыта	1	Комбинированнай			26.09	
16	Бүтэй дорҕоон хоһулаһыта (чинэтии)	1	Комбинированнай			28.09	
17	Хатылааһын «Бүтэй дорҕоон»	1	Хатылааһын	30.09			

18	Ситимнээх саңа: хартыынанан кэпсээн оңоруу	1	Ситимнээх саңа уруога		- ыйытыыга эппиэттиир, аахпыты, истибити кэпсиир; - бэйэ санаатын этэр.	01.10	
19	Аахпыттан суруйуу	1				03.10	
4§. Кирии дорҕоон уонна буукуба							
20	Я, Е, Ю, Ё буукубалаах тыллар	1	Саңаны быһаарыы	Кирии дорҕооннор уонна буукубалар. Дорҕоон уонна буукуба сөп түбэспэт түбэлтэтэ. Икки а/д, б/д сэргэстэһиитэ. Алфавитынан үлэ.	- кирии дорҕооннор араастарын билэр; - кирии дорҕооннох тылы арааран истэр, таба ааһар, суруйар; - кирии дорҕоонноох тыллары чуолкайдык саңарар; - б-в-ф, с-з, ш-ж ц,щ дорҕооннор эттиллиилэрин уратытын билэр; - тыл иннигэр, кэннигэр б/д сэргэстэһиитин таба суруйар; - ыйыты көмөтүнэн ситимнээх кэпсээн оңорор	05.10	
21	Я, Е, Ю, Ё буукубалаах тыллар. Словарнай диктант	1	Хатылааһын			07.10	
22	Маарынаһар бүтэй дорҕооннор б-в-ф, с-з, ш-ж, ц-щ	1	Комбинированнай			08.10	
23	Тыл кэннинээҕи бүтэй дорҕоон хайдах иһиллэрэ	1	Комбинированнай			10.10	
24	Тыл иннигэр, кэннигэр, бүтэй дорҕоон сэргэстэһиитэ	1	Комбинированнай			12.10	
25	Хатылааһын «Кирии дорҕоонноох тыллар»	1	Хатылааһын			14.10	
26	Ситимнээх саңа: ойуулааһын текст оңоруу	1	Ситимнээх саңа уруога			15.10	
27	Бэрэбиэркэлиир диктант	1	Бэрэбиэркэлиир			17.10	
28	Тест «Дорҕоон»	1	Бэрэбиэркэлиир уруок	19.10			
Тыл							
5§. Тыл састааба							
29	Тыл олоҕо уонна сыһарыыта	1	Саңаны быһаарыы	Сыһарыы аһаҕас дорҕоонунан 4 вариана. Тылга хас да сыһарыы эбиллэрэ. Нууччалыы суруллар тылга сахалыы сыһарыы эбиллэрэ.	- тыл олоһун, сыһарыытын сөпкө булар; - сыһарыыны табатык туттар, арааһын билэр;	21.10	
30	Сыһарыы сыстарыгар тыл олоһун тihэх б/д уларыыра	1	Саңаны быһаарыы			22.10	
31	Сыһарыы арааһа	1	Комбинированнай			24.10	
32	-һыт, -лаах сыһарыы	1	Комбинированнай			26.10	
33	Чиэппэрдээби хонтуруолунай диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			28.10	
34	Алһаска үлэ	1	Алһаһы көннөрүү			29.10	
2 чиэппэр							

6§. Саңа чааһа							
1	Хартынан улэ	1	Комбинированнай		- тылы ситимнээн септеех этиини оноруу; - кэпсиир	07.11	
2	Саңа чаастарын туһунан уопсай өйдөбүл	1	Комбинированнай		- саңа чаастара тугу көрдөрөллөрүн быһаарар	09.11	
7§. Аат тыл							
3, 4	Аат тыл өйдөбүлэ	2	Саңаны быһаарыы	Аат тыл өйдөбүлэ. Ким? Ыйытыны саха уонна нуучча тылыгар туттуу. Айылҕа көстүүтүн, хайааһын аатын, хомуур, абстрактнай өйдөбүлү көрдөрөр аат тылы наардааһын, этиигэ биир ахсаанна туттуу. Паараласпыт аат тыллар. Аат тылтан аат тылы үөскэтии. Сыһыарыы арааһа.	- аат тыллары арааран билэр;	11.11 12.11	
5, 6	Чопчу предмети көрдөрөр аат тыллар	2	Комбинированнай		- аат тыл этиигэ суолтатын билэр;	14.11 16.11	
7	Айылҕа көстүүтүн көрдөрөр аат тыллар	1	Комбинированнай		- чопчу предмети көрдөрөр аат тыллары арааран билэр;	18.11	
8	Хайааһын аатын көрдөрөр аат тыллар	1	Комбинированнай		- хайааһын аатын көрдөрөр аат тыллары арааран билэр;	19.11	
9, 10	Идэни көрдөрөр аат тыллар	2	Комбинированнай		- термини көрдөрөр аат тыллары арааран билэр;	21.11 23.11	
11	Ситимнээх саңа	1			- анал ааттары таба суруйар;	25.11	
12	Бэрэбиэркэлиир диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок		- аат тылы сыһыарыы көмөтүнэн атан тылы кытта таба ситимниир;	26.11	
13, 14	Маарыннаһар суолталаах аат тыллар	2	Саңаны быһаарыы		- аат тылы биир, элбэх ахсаанна таба туттар;	28.11 30.11	
15, 16	Утары суолталаах тыллар	2	Сананы быһаарыы		- пааралаһар аат тыллары булар, таба сурйар;	02.12 03.12	
17	Анал аат	1	Саңаны быһаарыы		- ыйыты көмөтүнэн ситимнээх кэпсээн оңорор	05.12	
18	Сир-дойду, өрүс, күөл, анал аата	1	Комбинированнай			07.12	
19, 20	Паараласпыт аат тыллар	2	Саңаны быһаарыы			09.12 10.12	
21, 22	Аат тыл биир уонна элбэх ахсаанна уларыыыта	2	Комбинированнай			12.12 14.12	
23	Аахпыттан суруйуу	1	Ситимнээх саңа уруога			16.12	
24	Ситимнээх саңа: хартынанан кэпсээн оңоруу	1	Айар үлэ уруога		17.12		

25	Тест «Аат тыл»	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			19.12	
26, 27	Билиини чинэтэр эрчиллиилэр	2				21.12 23.12	
28	Чиэппэрдээби хонтуруолунай диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			24.12	
29	Алҕаска үлэ	1	Алҕаһы көннөрүү			26.12	
3 чиэппэр							
8§. Даҕааһын аат							
1, 2	Даҕааһын аат өйдөбүлэ	2	Саңаны быһаарыы	Даҕааһын аат өйдөбүлэ. <i>Даҕааһын аат + аат тыл</i>	- даҕааһын ааты ыйытыы көмөтүнэн булар; этиигэ	09.01 11.01	
3, 4	Даҕааһын аат аат тылы кытта ситимэ	2	Саңаны быһаарыы	ситимэ. Даҕааһын аат арааһа. Аат тылы	суолтатын билэр; - д/а + а/т ситимин	13.01 14.01	
5	Даҕааһын аат араас предмети быһаарара	1	Комбинированнай	даҕааһын суолтатыгар туттуу. Маарыннаһар,	сатаан оңорор; - сыһыарыы көмөтүнэн	16.01	
6	Хатылааһын «Даҕааһын аат»	1	Хатылааһын	утары суолталаах	аат ылтан даҕааһын ааты	18.01	
7	Саңаны сайыннарыы: кыһыңны айылҕаны ойуулуур кэпсээн оңоруу	1	Ситимнээх саңа уруога	даҕааһыннар. Аат тылтан даҕааһын ааты үөскэтии.	үөскэтэр; - этиигэ сөптөөх даҕааһыны туттар;	20.01	
8, 9	Маарыннаһар суолталаах даҕааһыннар	2	Саңаны быһаарыы		- утары, маарыннаһар суолталаах	21.01 23.01	
10, 11	Утарыта суолталаах даҕааһыннар	2	Саңаны быһаарыы		даҕааһыннары арааран истэр, таба туттар,	25.01 27.01	
12, 13	Аат тылтан даҕааһын аат үөскүүрэ	2	Саңаны быһаарыы		суолталарын быһаарар; - ыйытыы көмөтүнэн	28.01 30.01	
14	Аат тыл даҕааһын аат суолтатыгар туттуллара	1	Саңаны быһаарыы		ситимнээх кэпсээн оңорор.	01.02	
15	Хатылааһын «Утарыта, маарыннаһар суолталаах д/а»	1	Хатылааһын			03.02	
16	Даҕааһын аат арааһа	1				04.02	
17	Теманы түмүктүүр хонтуруолунай диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			06.02	
9§. Туохтуур							
18,	Туохтуур өйдөбүлэ	2	Саңаны быһаарыы	Туохтуур өйдөбүлэ.	- ыйытыы көмөтүнэн	08.02	

19				Этигэ аат тыл + туохтуур ситимэ. Предмет тугу гынарын, хайдах буоларын көрдөрөр туохтуурдар. Аат тылтан туохтууру үөсктии. Туохтуур ааспыт, билиңни, кэлэр кэмэ. Биир, элбэх ахсаан. 1,2, 3 сирэй. Көмө туохтуурдар. Паараласпыт туохтуурдар. Маарыннаһар суолталаах туохтуурдар.	туохтууру булар; - туохтууру аат тылы кытта сыһыарыы көмөтүнэн ситимниир; - туохтуур мин, эн, кини диэн тыллары кытта ситимин оңорор; - хайааһын хаһан буоларын быһаарар; - билигин, урут, хойут буолар формаларын билэр; - биир уонна элбэх ахсаанна уларытар; - маарыннаһар суолталаах туохтуурдары араарар, булар; - пааралаһар туохтуурдары булар, этигэ таба туттар; - ыйытыы көмөтүнэн ситимнээх кэпсээн оңорор.	10.02	
20, 21	Туохтуур олобо	2			11.02 13.02		
22	Туохтуур аат тылы кытта ситимэ	1	Саһаны быһаарыы		15.02		
23	Туохтуур ситимэ	1	Хатылааһын		17.02		
24	Туохтуур хайдах, хаһан, ханна буоларын көрдөрөр тыллар	1	Саһаны быһаарыы		18.02		
25	Көмө туохтуурдар	1	Саһаны быһаарыы		20.02		
26	Туохтуур бириэмэтэ	1	Саһаны быһаарыы		22.02		
27	Туохтуур элбэх ахсаанна уларыыыта	1	Саһаны быһаарыы		24.02		
28	Аахпыттан суруйуу	1	Ситимнээх саһа урога		25.02		
29, 30	Туохтуур аат тылтан үөскүүрэ	2	Саһаны быһаарыы		28.02 01.03		
31	Ситимнээх саһа: өйтөн суруйуу «Мин ийэм»	1	Ситимнээх саһа урога		03.03		
32	Пааралалаһар туохтуурдар	1	Комбинированнай		04.03		
33	Маарыннаһар туохтуурдар	1	Комбинированнай		06.03		
34	Бэлэмнэниилээх диктант	1	Комбинированнай		10.03		
35	Ситимнээх саһа: өйтөн суруйуу «Өрөбүл күн»	1	Ситимнээх саһа урога		11.03		
36	Сомоһо туохтуурдар	1	Саһаны быһаарыы		13.03		
37	Арахсыспат туохтуурдар	1	Саһаны быһаарыы		15.03		
38	Тест «Туохтуур»	1	Бэрэбиэркэлиир уроок		17.03		
39	Билиини чинэтэр эрчиллиилэр	1	Комбинированнай		18.03		
40	Хонтуруолунай диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уроок		20.03		
41	Алһаска үлэ	1	Алһаһы көннөрүү		22.03		
4 чизээр Этии 10§. Этии араастара							
1, 2	Этии араастара	2	Саһаны быһаарыы	Сэһэн, ыйытыы, соруйуу,	- этии арааһын билэр,	03.04	

				күүхүрдүү этии. Этии интонацията. Этии бүтүүтүгэр сурук бэлиэтэ.	сөпкө интонациялаан саңарар; - сөптөөх сурук бэлиэтин туруорар	05.04 07.04 08.04	
3	Интонация	1	Саңаны быһаары				
4	Соруйар, күүхүрдүү этии	1	Комбинированнай				
11§. Этии тутаах чилиэннэрэ							
5. 6	Этии тутаах чилиэннэрэ	2	Саңаны быһаары	Туһаан. Кэпсиирэ. <i>Туһаан + кэпсиирэ</i> ситим. Биир уонна элбэх ахсаан.	- ыйытыы көмөтүнэн этии тутаах чилиэннэрин булар; - бэйэ санаатын суруйа үөрэнии.	10.04 12.04	
7, 8	Сэрэйиллэр туһааннаах этии	2	Саңаны быһаары			14.04 15.04	
9	Текиһи кытта үлэ	1	Комбинированнай			17.04	
10	Кэпсиирэ даһаанын аатынан бэриллэрэ	1	Комбинированнай			19.04	
11	Өйтөн суруйуу «Мин баһа санаам»	1	Ситимнээх саңа уруога			21.04	
12	Тест «Этии»	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			22.04	
12§. Этии ойоһос чилиэннэрэ							
13, 14	Тэнийбит, тэнийбэтэх этии	2	Саңаны быһаары	Тэнийбит, тэнийбэтэх этии. Ойоһос чилиэннэр.	- ыйытыы көмөтүнэн этии ойоһос чилиэннэрин булар; - этиини ойоһос чилиэн эбэн тэнитэр;	24.04 26.04	
15	Туһаны быһаарар ойоһос чилиэннэр	1	Комбинированнай			28.04	
16	Кэпсиирэни быһаарар ойоһос чилиэннэр	1	Комбинированнай			29.04	
17	Бэрэбиэркэлиир диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			03.05	
13§. Биир уустаах чилиэннэр							
18	Биир уустаах чилиэннэр	1	Саңаны быһаары	Биир уустаах чилиэннэр. Интонацията. Сурук бэлиэтэ.	- ыйытыы көмөтүнэн этииттэн биир ыйытыыга эппиэттир чилиэннэрин булар; - биир уустаах чилиэннэр икки ардыгар сурук бэлиэтин таба	05.05	
19, 20	Хатылаанын «Биир уустаах чилиэннэр»	2	Хатылаанын			06.05 08.05	
21	«Айылһа доһотторо» кэпсээн суруйуу	1	Ситимнээх саңа уруога			10.05	
22	Тест «Этии чилиэннэрэ»	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			11.05	

					туруорар.		
<i>14§. Түмүктүүр эрчиллиилэр</i>							
23	Дорҗоон уонна буукуба	1	Хатылааһын	Дорҗоон. Буукуба. Сүһүөх.		12.05	
24	Саңа чаастара	1	Хатылааһын	Аат тыл. Даҕааһын аат. туохтуур.		15.05	
25	Этии чилиэннэрэ	1	Хатылааһын	Этии чилиэннэрэ.		17.05	
26	Этии арааһа	1	Хатылааһын	Этии 4 арааһа.		19.05	
27	Өйтөн суруйуу	1	Ситимнээх саңа уруога			20.05	
28	Сылы түмүктүүр хонтуруолунай диктант	1	Бэрэбиэркэлиир уруок			22.05	
29	Алҕаска үлэ	1	Алҕаһы көннөрүү			24.05	